

10 เรื่องราวโลกเล่า เกิดอะไรขึ้นกับ สิ่งแวดล้อมในตอนนี้?

สถานการณ์ของโลกในตอนนี้กำลังส่งสัญญาณหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่าฝุ่นที่เพิ่มสูงขึ้นจนน่าตกใจ อุณหภูมิทั่วโลกที่พุ่งสูงจนอาจทำลายทรัพยากรธรรมชาติมากมายในตอนนี้

บทความนี้จะขอชวนทุกคนมาดู 10 เรื่องราวโลกเล่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ว่าสถานการณ์ของสิ่งแวดล้อมทั่วโลกเป็นอย่างไร และมีการขับเคลื่อนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับโลกอย่างไรบ้าง

“ภาวะโลกร้อน มลพิษปนเปื้อนในอากาศ”

1. โลกกำลังเข้าสู่ภาวะโลกร้อน

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2024 เว็บไซต์ thaipublica ระบุว่า สถาบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แห่งมหาวิทยาลัย Maine สหรัฐอเมริกา รายงานอุณหภูมิโลกในช่วง 33 วันแรก ของปี 2024 พบว่า อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า เรากำลังเข้าสู่ภาวะโลกร้อน นอกจากนี้ NASA ระบุว่า ฤดูร้อนปี 2023 เป็นฤดูร้อนที่ร้อนที่สุดของโลกนับตั้งแต่เริ่มการบันทึกอุณหภูมิโลกตั้งแต่ปี 1880 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2023 เราได้เห็นผลกระทบมากมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ไฟป่าบนเกาะเมาวี รัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา ทำให้มีผู้เสียชีวิตมากถึง 89 ราย ซึ่งถือว่ามากที่สุดในรอบร้อยปี

2. ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นต่อเนื่อง

ในช่วงฤดูร้อนของปี 2023 เกิดน้ำแข็งที่ขั้วโลกเหนือละลาย หรือ 'เขตอบอุ่น' จำนวน 6 หมื่นล้านตัน จากเกาะกรีนแลนด์ ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นมากกว่าสองเท่าอย่างรวดเร็ว ซึ่งมากพอที่จะทำให้ระดับน้ำทะเลทั่วโลกสูงขึ้น 2.2 มิลลิเมตร ในเวลาเพียงสองเดือน ซึ่งเมืองต่าง ๆ ทั่วโลกมีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม เช่น กรุงเทพมหานคร (ไทย) โฮจิมินห์ซิตี้ (เวียดนาม) มะนิลา (ฟิลิปปินส์) และดูไบ (สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์)

3. มลพิษทำประชากรเสียชีวิต

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก (WHO) แสดงให้เห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบันคือมลพิษทางอากาศ โดยพบว่า มีประชากรประมาณ 4.2 ถึง 7 ล้านคน เสียชีวิตจากมลพิษทางอากาศทั่วโลกทุกปี และ 9 ใน 10 คน สูดอากาศที่มีสารมลพิษในระดับสูง ซึ่ง UNICEF ระบุว่า สาเหตุของมลพิษทางอากาศส่วนใหญ่มาจากแหล่งอุตสาหกรรมยานยนต์ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเผาไหม้ชีวมวล

4. Fast Fashion กำลังทำให้ก๊าซคาร์บอนฯ กลายเป็นแฟชั่นทั่วโลก

ปัจจุบันอุตสาหกรรมแฟชั่นคิดเป็นสัดส่วน 10% ของการปล่อยก๊าซคาร์บอนทั่วโลก ซึ่งมากกว่าภาคการบินและการขนส่งรวมกัน เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้สร้างขยะจากสิ่งทอถึง 92 ล้านตันต่อปี และคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 134 ล้านตันต่อปี ภายในปี 2030

5. โลกร้อน มลพิษทางอากาศเพิ่มขึ้น แต่พื้นที่สีเขียวเติบโตอย่างช้า ๆ

ในทุกปีมีการตัดต้นไม้มากกว่า 15 พันล้านต้น เพื่อการขยายพื้นที่ทางการเกษตร และการขยายตัวพื้นที่เมือง แต่พบว่า มีการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเพียง 1.83 พันล้านต้นต่อปี จากรายงานของเว็บไซต์ treesdownunder เดือนธันวาคม ปี 2022 พบว่า ทั่วโลกมีต้นไม้เหลืออยู่ประมาณ 3.02 ล้านล้านต้น หรือประมาณ 422 ต้นต่อคน เท่านั้นเอง

6. โลกเปลี่ยน แต่ผู้คนไม่ได้หยุดนิ่ง...Net Zero ต้องเกิดขึ้นอย่างจริงจัง

หลายประเทศทั่วโลกกำลังค่อย ๆ เดินหน้าสู่ Net zero อย่างจริงจัง เช่น เดนมาร์ก มีโครงการ MarstalFjernvarme ที่มีการใช้เทคโนโลยีมาทำให้ชุมชนได้ใช้พลังงานความร้อนแบบหมุนเวียน ในขณะที่นอร์เวย์ ตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในปี 2030 เริ่มหันไปใช้พลังงานน้ำ เชื้อเพลิงชีวภาพ แสงอาทิตย์ และลมมากขึ้น และเป็นหนึ่งในประเทศแรก ๆ ที่นำภาษีคาร์บอนมาใช้ นอกจากนี้ สวิตเซอร์แลนด์ เป็นประเทศที่มีความเข้มข้นของคาร์บอนต่ำที่สุด เพราะไฟฟ้าส่วนใหญ่ผลิตจากพลังงานนิวเคลียร์ และพลังงานน้ำ ขณะนี้ประเทศกำลังมองหาวิธีการหยุดใช้พลังงานนิวเคลียร์ โดยจะลงทุนในพลังงานหมุนเวียนแทน เช่น ลมและแสงอาทิตย์ และล่าสุด ประเทศไทย ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมกว่า 500 คน ร่วมสร้าง “สระบุรีแซนด์บ็อกซ์” เมืองต้นแบบคาร์บอนต่ำแห่งแรกของไทย เปิดเสรีซื้อขายไฟฟ้าพลังงานสะอาด ด้วยระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ และเร่งผลักดันระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เป็นวาระแห่งชาติ

7. ประชากรยังคงขยายตัว แต่ทรัพยากรธรรมชาติบางอย่างกำลังหดตัว

ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา การบริโภคของประชากร การค้าโลก และการขยายตัวในเมืองเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มนุษยชาติใช้ทรัพยากรของโลกมากกว่าที่ธรรมชาติจะผลิตเพื่อมาเติมเต็มได้ รายงานของ WWF ล่าสุดพบว่าขนาดประชากรของสัตว์เสี่ยงสูญพันธุ์ลดลง 68% ซึ่งนับเป็นการสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ และกำลังขยายตัวมากขึ้น โดยพบว่า สัตว์บกมากกว่า 500 สายพันธุ์ ใกล้จะสูญพันธุ์และมีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์ภายใน 20 ปี

8. Food waste อาจนำไปสู่ภาวะโลกขาดแคลนอาหาร

Food waste หรือขยะอาหาร เป็นปัญหาใหญ่ทั่วโลก รายงานของเว็บไซต์ earth.org ระบุว่าในประเทศกำลังพัฒนามี Food waste คิดเป็นสัดส่วน 40% หลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูป ในขณะที่ในประเทศที่พัฒนาคิดเป็น 40% ที่ร้านค้าปลีกและผู้บริโภค โดยมีการประเมินว่าอาหารที่ถูกทิ้งในปัจจุบันสามารถเลี้ยงผู้คนได้ 200 ล้านคน ในละตินอเมริกา 300 ล้านคน และในแอฟริกา 300 ล้านคน เลยทีเดียว

9. ดินเสื่อมโทรม นำไปสู่การผลิตอาหารได้น้อยลงกว่าจำนวนประชากร

จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ พบว่า ประมาณ 40% ของดินบนโลกเสื่อมโทรมลง ซึ่งการเสื่อมโทรมของดิน หมายถึง การสูญเสียอินทรีย์วัตถุจากการใช้สารเคมีที่เป็นพิษของมนุษย์ ซึ่งหากเราไม่รักษาคุณภาพดิน ความมั่นคงทางอาหารของผู้คนหลายพันล้านคนทั่วโลกจะต้องได้รับผลกระทบแบบถาวร ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้มีการผลิตอาหารน้อยลงประมาณ 40% ในเวลา 20 ปี

10. ความล้มเหลวในการจัดการขยะพลาสติก

วารสารวิทยาศาสตร์ Nature ระบุว่า ปัจจุบันมีพลาสติกประมาณ 14 ล้านตัน ไหลลงสู่มหาสมุทรทุกปี ซึ่งเป็นอันตรายต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในมหาสมุทร หากไม่มีการดำเนินการใด ๆ วิกฤตการณ์พลาสติกจะเพิ่มขึ้นเป็น 29 ล้านเมตริกตันต่อปี ภายในปี 2040 และที่น่าตกใจกว่าคือ ทาง National Geographic ยังพบว่า 91% ของพลาสติกทั้งหมดที่ผลิตมานั้นไม่ได้ถูกนำไปรีไซเคิล ซึ่งต้องใช้เวลาย่อยสลายถึง 400 ปี ปัญหาไม่เพียงแต่เป็นหนึ่งในประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ใหญ่ที่สุด แต่ยังถือเป็นความล้มเหลวครั้งใหญ่อีกด้วย

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงถึง ส่วนหนึ่งของวิกฤตสิ่งแวดล้อมในหลาย ๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นอุณหภูมิที่สูงสุด น้ำท่วมมากที่สุด ภัยพิบัติมากที่สุดอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ถึงเวลาแล้วที่เราทุกคนควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ร่วมมือกันในทางลด carbon footprint สร้างสรรค์ชีวิตของพันธุ์พืชและรักษาระบบนิเวศ ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างอนาคตที่ยั่งยืนสำหรับเราทุกคน

บทความโดย บลจ. ยูโอบี (ประเทศไทย) จำกัด

ติดตามข้อมูลการลงทุนอย่างยั่งยืนได้ที่ <https://www.uobam.co.th/th/Sustainability>

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทร. 0-2786-2222

ผู้ลงทุนควรทำความเข้าใจลักษณะสินค้า เงื่อนไขผลตอบแทน และความเสี่ยง ก่อนตัดสินใจลงทุน

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- <https://earth.org/facts-about-food-waste/>
- <https://treesdownunder.com.au/tree-planting-statistics/>
- <https://www.another-way.org.uk/whats-happening-in-our-environment/>
- <https://earth.org/the-biggest-environmental-problems-of-our-lifetime/#:~:text=As%20of%20May%202023%2C%20CO2,heat%2C%20leading%20to%20global%20warming.>
- <https://climate.nasa.gov/news/3282/nasa-announces-summer-2023-hottest-on-record/>
- <https://www.thesustain.space/bitesize/5-%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1-2023/>
- <https://climatetrade.com/top-10-countries-leading-the-worlds-decarbonization/#:~:text=Denmark,biofuels%2C%20wind%20and%20solar%20generation.>
- <https://scgnewschannel.com/th/scg-news/accelerating-thailands-transition-to-a-low-carbon-society/>
- <https://thaipublica.org/2024/02/thai-climate-justice-for-all34/#:~:text=2024%20%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B8%AD%2033%20%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%81,%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B9%84%E0%B8%9B%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99>